

COLLEGE-/BURGEMEESTERSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER	
3899927	Ineke Nijhuis	ORO-DC	Claudio Bruggink	

ONDERWERP

3899927 - Collegeadvies bevoegd gezag windturbines

COMMUNICATIE (OPENBAARHEID)

Openbaar

BESLUIT

Het college besluit:

- 1. In te stemmen met het voorlopig besluit om het bevoegd gezag niet aan te vragen voor de ruimtelijke procedure om windturbines te realiseren in energiegebied Woolde.*
- 2. Dit voorlopig besluit van het college voor te leggen aan de gemeenteraad via een brief om wensen en bedenkingen op te halen.*

INLEIDING

De gemeente Hengelo heeft beleidskaders opgesteld voor duurzame grootschalige elektriciteit opwek. Het doel is opwek te realiseren met een mix van zon en wind, dit te doen met meer dan 50% lokaal eigendom, en dat alles aan de hand van een zorgvuldig participatie- en communicatieproces. De samenleving is in een uitgebreid participatieproces betrokken bij het stellen van de doelen en randvoorwaarden.

Inmiddels heeft de provincie ook beleid opgesteld voor de realisatie van windturbines dat GS, dat is opgenomen in het [Provinciale programma energiestrategie](#) (PPE) en in [instructieregels voor wind](#). Die zijn verankerd in de provinciale Omgevingsverordening, dat GS in november 2024 vaststelde. Onderdeel van dit beleid zijn de zogeheten programmeringsafspraken. Gemeente Hengelo heeft in april 2024 programmeringsafspraken gemaakt met de provincie, waarin we ruimte bieden voor twee windturbines in het energiegebied Woolde. Een andere zoeklocatie (bedrijvenpark Twentekanaal) viel af voor het maken van programmeringsafspraken, op basis van de uitkomsten van een TNO-onderzoek naar de verstoring van windturbines op een radar van Thales. Hiervoor is een kaart opgesteld waarin de zoeklocatie op Twentekanaal afvalt en wanneer afstemming met Thales moet plaatsvinden over realisatie van windturbines. Deze is op 3 december 2024 vastgesteld door GS. Het college heeft aan de gemeenteraad toegezegd om een voorstel voor te leggen om de bevoegd gezag rol al dan niet aan te vragen bij de provincie. De provincie maakt half juni 2025 bekend welke initiatieven zijn geselecteerd voor welk aantal windturbines.

Overdragen rol bevoegd gezag

Het bevoegd gezag voor de ruimtelijke procedure voor de realisatie van windturbines in Woolde ligt bij de provincie. In het PPE is opgenomen dat: **'Het bevoegd gezag kan worden overgedragen als de gemeente de procedure aantoonbaar sneller kan doorlopen of als er andere aanzienlijke voordelen verbonden zijn aan de overdracht van de bevoegdheid'**.

De gemeente moet nu afwegen welke rol ze voor zichzelf zit.

Het college heeft alle voor- en nadelen om de rol van bevoegd gezag al dan niet aan te vragen tegen elkaar afgewogen. Daarbij zijn de overwegingen, de kansen en de zorgen die de raad aan het college heeft meegegeven tijdens de beeldvormende politieke markt op 18 maart 2025 meegewogen.

Participatie en communicatie

Bij de uitvoering en inrichting van energieprojecten is participatie en lokaal eigendom van groot belang, omdat het bijdraagt aan maatschappelijke acceptatie. Daarbij moet aandacht zijn voor ruimtelijke inpassing, toepassen veiligheids- en milieunormen, landschappelijke kwaliteit en de mogelijkheid om mee te kunnen profiteren.

Bij de ontwikkeling van windprojecten zijn twee vormen van participatie van belang.

- Projectparticipatie om inwoners te betrekken bij concrete projecten
- Participatie bij het invullen van lokaal eigendom om inwoners mee te laten profiteren van het project

De provincie stelt eisen aan plannen die zijn ingediend tijdens de openstelling van het gebied Woolde. In het Provinciaal Programma Energiestrategie participatie is de verantwoordelijkheid voor het opzetten van een omgevingsadviesraad en invullen van lokaal eigendom juridisch bij de initiatiefnemer belegd. De initiatiefnemer moet naast een onderbouwing voor de ruimtelijke inpassing ook een participatieplan aanleveren.

Invulling lokaal eigendom

Buren Energie (energiecoöperatie uit Borne) en Pure Energie (ontwikkelaar) hebben een initiatief ingediend om een windturbine te realiseren in Woolde. Pure Energie heeft een

samenwerkingsovereenkomst gesloten met Buren Energie, waarin is afgesproken dat Buren Energie zorgt voor 50% lokaal eigendom in Energiepark Woolde. De energievoorziening van Hengelo wordt door Hengelo als partij gezien om lokaal eigendom in te vullen en inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners te betrekken bij de ontwikkeling van energieprojecten.

ARGUMENTEN

1.1 *De gemeente kan de ruimtelijke procedure niet aantoonbaar sneller doorlopen*

Het bevoegd gezag kan worden overgedragen als de gemeente de procedure aantoonbaar sneller kan doorlopen.

De gemeente is in staat om de ruimtelijke procedure via BOPA te doorlopen. Echter deze procedure heeft extra stappen in vergelijking met de provinciale projectbesluit procedure, waardoor de gemeente **de ruimtelijke procedure niet sneller kan doorlopen**. Verder zien we dat er weinig verschil is of te gemeente het bevoegd gezag is of dat die rol bij de provincie blijft.

1.2 *In afstemming met de provincie Overijssel vervult de gemeente een grotere rol in het participatieproces en het invullen van lokaal eigendom*

Het bevoegd gezag kan worden overgedragen als er voor de gemeente aanzienlijke voordelen verbonden zijn aan de overdracht van de bevoegdheid.

We vinden het belangrijk om de belangen van de Hengelose samenleving goed te kunnen behartigen. En het lokaal eigendom zo goed mogelijk invullen te vullen. In het PPE is opgenomen dat participatie, het opzetten van een omgevingsadviesraad en invullen van lokaal eigendom bij de initiatiefnemer is belegd. De provincie is bereid om de gemeente Hengelo een belangrijkere rol te geven in het participatieproces, echter niet afdwingbaar. **We kunnen een belangrijkere rol vervullen in de samenwerking met provincie en de initiatiefnemer.**

1.3 *De gemeente Hengelo kan zonder de bevoegd gezag rol een vertegenwoordigende positie innemen naar haar inwoners*

Als de gemeente Hengelo de bevoegd gezag rol invult moet ze vooral aandacht vestigen op het goed doorlopen van de ruimtelijke procedure. Als het bevoegd gezag bij de provincie blijft, is de gemeente meer de **vertegenwoordiger van haar inwoners**. Daardoor staat de gemeente naast haar inwoners om de belangen te behartigen van de samenleving om lokaal eigendom in te vullen en om inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners te betrekken.

1.4 *Twee partijen met bevoegd gezag over windontwikkelingen in hetzelfde gebied geeft onduidelijkheid voor de samenleving.*

Sinds kort is ons bekend dat onze buurgemeente geen initiatief zal nemen om de bevoegd gezag rol aan te vragen bij de provincie. De initiatieven in het energiegebied Woolde en Wind voor Buren worden als één ruimtelijke ontwikkeling gezien, maar de ruimtelijke processen lopen niet parallel als de gemeente Hengelo wel de bevoegd gezag rol aanvraagt. **Inwoners krijgen dan te maken met twee 'bevoegd gezagen'**: de provincie voor 'Wind voor Buren' en gemeente Hengelo voor Woolde. Tevens lopen deze ruimtelijke procedure niet geheel parallel.

Dit geeft veel onduidelijkheid voor inwoners, bedrijven en belanghebbenden over de te doorlopen processen en bij wie zij kunnen aankloppen als ze vragen over bedenkingen hebben. Dat is niet wenselijk.

1.5 *De invulling van de bevoegd gezag rol vergt veel capaciteit voor uitvoering van procedurele zaken.*

Er moet een uitgebreid en langjarige ruimtelijk proces doorlopen worden. Deze procedure start vanaf het moment van kennisgeving van het initiatief door GS tot aan een eventuele procedure bij de Raad van State. Het doorlopen van een BOPA-procedure voor windturbines is nieuw voor de gemeente Hengelo. We moeten extra kennis en expertise aantrekken en/of medewerkers opleiden. Omdat de procedure voor een provinciaal projectbesluit en een gemeentelijke BOPA-procedure verschillend zijn, kan de gemeente geen gebruik maken van de provinciale Procedurekamer. De benodigde capaciteit voor uitvoering van de procedures als bevoegd gezag (circa 18.000 uur) is fors hoger dan de capaciteit die nodig is als de provincie bevoegd gezag (circa 6.000 uur) is. In inzet van deze **grote capaciteit** gaat ten koste van andere opgaven, terwijl de provincie helemaal ingericht is om ruimtelijke procedure te doorlopen.

1.6 *Drie energievoorzieningen in het gebied zijn in gesprek om een samenwerkingsovereenkomst te tekenen voor het invullen van lokaal eigendom*

De drie energievoorzieningen van Borne, Hof van Twente en Hengelo zijn met elkaar en Pure Energie in gesprek om een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan met Pure Energie om samen lokaal eigendom in te vullen voor de realisatie van windturbines. Daarmee zal **lokaal eigendom geborgd** zijn.

2.1 *Het college vraagt de gemeenteraad om wensen en bedenkingen*

Het college heeft de gemeenteraad toegezegd dat zij betrokken wordt bij het besluit om het bevoegd gezag al dan niet aan te vragen.

KANTTEKENING

1.1 De gemeenteraad kan geen bindend advies geven op een besluit van Gedeputeerde Staten.

We kunnen wel een zienswijze indienen, die GS moet meenemen in haar besluitvorming. Als gemeente Hengelo bevoegd gezag is, dan kan de Raad haar adviesrecht uitoefenen om een (bindend) advies te geven aan het college. Echter, dit advies mag alleen gebaseerd zijn op en in overeenstemming zijn met de beoordelingsregels voor de BOPA. GS kan het besluit van het college, en daarmee het advies van de gemeenteraad, overrulen als het provinciale beleid niet of onvoldoende is toegepast.

1.2 De belangen van direct omwonenden worden niet zwaarder gewogen

Er moet een omgevingsadviesraad (OAR) worden opgezet, waaraan alle belanghebbende partijen constructief deel kunnen nemen, zodat een representatief beeld van belangen worden meegenomen en meegewogen in het participatieproces. Stemmen van direct omwonenden worden daarin niet zwaarder gewogen. Wel is het belangrijk dat de voorzitter van de OAR onafhankelijk is, zodat zorgen en bezwaren van omwonenden en belanghebbenden worden onderzocht en gewogen in bij de vergunningverlening.

1.3 Ook in de exploitatiefase heeft het bevoegd gezag een rol

Het bevoegd gezag moet zorgen voor toezicht en handhaving van de verleende vergunning en kan bestaande vergunningen wijzigen of intrekken om de gezondheid te beschermen met passende preventieve maatregelen (artikel 5.42 lid 4 van de Omgevingswet). Specifieke redenen voor het wijzigen of intrekken van een vergunning zijn wettelijk vastgelegd (paragraaf 8.10.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Als er een claim wordt ingediend moet het bevoegd die in behandeling nemen en wordt die verhaald op de ontwikkelaar als die terecht blijkt te zijn.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Gedeputeerde Staten zal naar verwachting 17 juni 2025 bekend maken welke initiatieven een ruimtelijk proces mogen starten. Het college moet uiterlijk de eerste week van juli reageren als de gemeente het bevoegd gezag wil aanvragen.

Financiën

Ook als de gemeente niet de rol van bevoegd gezag invult, vraagt de realisatie van windturbines in Woolde en het doorlopen een ruimtelijke procedure inzet van de gemeente om de belangen van inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners te behartigen. De benodigde capaciteit en middelen komen vooralsnog uit de beschikbare budgetten voor duurzaamheid.

Communicatie

Tijdens een inloopbijeenkomst zijn inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners geïnformeerd over de te doorlopen procedure voor het ontwikkelen van windturbines.

Tijdens een persgesprek geeft de wethouder een toelichting over het voorgenomen besluit van het college.

Juridische zaken

Vanuit VTH is input geleverd om de benodigde capaciteit in kaart te brengen voor het invullen van de bevoegd gezag rol en de voordelen en nadelen als de gemeente die rol gaat vervullen.